

Twente Board
Hengelosestraat 500
7521 AN ENSCHEDE

Uw brief van:	Zaaknummer:	Losser, 30 augustus 2022
Uw kenmerk:	Ons kenmerk: 22.0020397	
Bijlagen:	Team: griffie	Verzonden:
	Inl.: 06-52195654	
Onderwerp:	Doorkiesnr.:	
Inbreng gemeenteraad Losser (uitgangspunten voor) Agenda voor Twente 2023-2027		

Geachte leden van de Twente Board, leden van het BOSS-overleg,

Op 13 juli jl. heeft een afvaardiging van de Twente Board een presentatie gegeven aan de gemeenteraad van de gemeente Losser. Aan de orde kwamen o.a. de doelen en organisatie van de Twente Board, de betekenis en opbrengst voor triple-helix partners en de ambities en uitgangspunten voor de nieuwe *Agenda voor Twente 2023-2027*.

Alle initiatieven moeten leiden tot een stijging van het *Bruto Twents Geluk*, een indicator die meet in hoeverre de Tukker gelukkig is in de regio. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar het economische aspect, maar met name naar het sociaal maatschappelijke aspect. Wat ons betreft is de Twente Board een overkoepelend orgaan dat naast onderwijs, overheid en ondernemers ook mensen bij elkaar brengt. Hier moet verder in geïnvesteerd om Twente zodoende tot een aantrekkelijke en krachtige regio te ontwikkelen.

In uw brieven d.d. 3 februari en 28 maart 2022 (gericht aan respectievelijk de colleges en het BOSS-overleg) roept de Board de gemeenten op om met de Board van gedachten te wisselen over de (uitgangspunten voor) de nieuwe investeringsagenda.

Onder dankzegging voor de informatieve en constructieve bijeenkomst doen wij u daarom hierbij puntsgewijs de gezamenlijke inbreng van de fracties van de gemeenteraad van Losser toekomen. Dit doen wij aan de hand van een aantal beleidsmatige aandachtspunten en middels **concrete suggesties** voor projecten die zouden kunnen vallen onder de nieuwe Investeringsagenda.

Wij vertrouwen erop dat e.e.a. betrokken wordt bij de besluitvorming en wensen u veel wijsheid en succes toe bij het vervolgproces.

A. Omzien naar elkaar

De laatste jaren zien we dat de maatschappij steeds verder verruwt. Mensen kijken minder naar elkaar om, zoeken elkaar minder op en zijn minder bereid om voor elkaar wat te doen. Dit wordt versterkt door negatieve (social-) media. De gemeenteraad van Losser gelooft juist in een positieve benadering; met elkaar samenwerken aan de samenleving en iets doen voor een ander zonder daar iets voor terug te willen.

Om deze maatschappelijke trend te doorbreken zijn wij van mening dat er een aantal zaken moeten gebeuren. De Twente Board kan hierin een belangrijke rol in vervullen. Concrete ideeën die hier aan bij kunnen dragen zijn o.a.:

1. Citizenlab voor jongeren (basisonderwijs en onderbouw voortgezet onderwijs)

In de regio Twente wordt volop aandacht besteed aan de sociaal economische structuurversterking van onze regio en is er aandacht voor het welbevinden van onze inwoners middels het "*Bruto Twents Geluk*". Met het Bruto Twents Geluk geeft men aan hoe aantrekkelijk het is om in Twente te wonen, leven, werken en recreëren.

In het TOPFIT Citizenlab wordt gewerkt aan oplossingen waardoor we langer gezond en gelukkig kunnen leven. De projecten hebben uitsluitend betrekking op onze volwassen inwoners, er zijn geen projecten die onze jongste inwoners in het basisonderwijs en/of onderbouw van het voortgezet voorbereiden op een gezond en gelukkig leven.

In deze tijd gaan de technologische, maatschappelijke, klimatologische ontwikkelingen enorm snel en dit geldt ook voor de hoeveelheid (des)informatie. Het is vooral in deze tijd van sociale media die jongeren overvoeren met informatie belangrijk om hen weerbaar te maken tegen desinformatie en eenzijdige beeldvorming.

Wat ons betreft zouden er een of meerdere projecten geïnitieerd moeten worden waarin onze jongste inwoners leren informatie op verschillende manieren op te halen en te interpreteren om zodoende zelf een afweging te kunnen maken op basis van meerdere bronnen en het leren hoe je systematisch kunt leren nadenken. Dit past goed binnen de context van het Citizenlab. Er is enorm veel kennis in de regio, o.a. bij de UT bij de werkgroep [Digitalisering en ethiek](#).

Een dergelijk project past ook prima binnen de 3-O constellatie waarbij overheid, ondernemers en onderwijs een bijdrage kunnen leveren áán en een verantwoordelijkheid hebben ín het bijdragen aan het welzijn van onze jongste inwoners in de toekomst. In de uitvoering valt een project te overwegen zoals dat in Utrecht plaatsvindt: "[Meet the professor](#)" waarin hoogleraren van de universiteit van Utrecht in gesprek gaan met basisschool leerlingen.

2. Younger Twente Board

Parallel aan het weerbaar maken van onze jongste inwoners m.b.t. desinformatie en eenzijdige meningsvorming wil de gemeente Losser de Twente Board oproepen om in de investeringsagenda meer ruimte te maken voor onze jongste inwoners van het basis- en voortgezet onderwijs.

Wij horen veel positieve geluiden over de *Young Twente Board*, wij willen dan ook de overweging meegeven om te onderzoeken of een dergelijk gremium ("*Younger Twente Board*") ook mogelijk is voor onze jongste inwoners.

3. Jongerenparticipatie

Burgerinbreng is een van de instrumenten -mits goed gebruikt- om het vertrouwen in de politiek te herstellen. Maar zelden wordt hierbij ook aan inbreng van jongeren gedacht. Vaak blijft het steken bij benoemen van een kinderburgemeester en/of instellen van een jongerenraad.

Jongeren weten dingen die volwassenen niet weten en volwassenen weten dingen die jongeren niet weten: *“Iederéén wint als jongeren en bestuurders als bondgenoten samen bouwen aan de samenleving en de democratie.”*

Wij zouden vernieuwende wegen willen zoeken om jongeren een stem te geven in de politiek, gebaseerd op vertrouwen en samenwerking en in eerste instantie in de vorm van een pilot.

Andere kansen zien wij op het gebied van:

4. De **invoering van een sociale hypotheek** bij het uitvoeren van projecten;
5. Het **betrekken van het verenigingsleven bij de uitvoering van projecten**, en hiervoor een eenvoudige omgeving te creëren (geen bureaucratische rompslomp);
6. Meer **aandacht voor burgerschap, maatschappelijke stages en wederkerigheid als voorwaarde van het toekennen van gelden van projecten**;
7. **Investeren in voorlichting op basisscholen / projectdagen** over normen en waarden zodat zij hun eigen waarde en kracht (talent) kunnen ontwikkelen (thuis krijgt niet iedereen het goede voorbeeld omdat daar bijvoorbeeld het budget niet voor is).

B. Prettig wonen

Twente is een groeiende regio is en wil dat verder doorzetten. Enerzijds is dat van belang om de regio levendig en aantrekkelijk te houden, maar anderzijds ook om (inter)nationaal talent te trekken die verdere groei kan realiseren.

Dat vraagt niet alleen om een goede baan, maar ook om een prettig leefklimaat. De gemeente Losser is, zoals ook is gebleken uit de gegeven presentatie, een gemeente waar mensen graag willen wonen, maar veelal werken in grotere gemeenten als Oldenzaal, Enschede, Hengelo of Almelo. Op zich is dat een prima ontwikkeling, ook omdat de ruimte om grote (inter-)nationale bedrijven te trekken er in deze gemeente niet (altijd) is.

Wij zien hierbij een verbindende rol voor de Twente Board aan neemt waarbij op regionaal niveau naar de woonbehoefte wordt gekeken en daarbij alle gemeenten aan tafel zet. Daarbij is oog voor de bestaande inwoners van evident belang. We moeten immer niet te gefixeerd zijn op groei (in inwonersaantallen) als blijkt dat de “eigen” inwoners nog geen mogelijkheid hebben om een huis te kopen.

Verder zien wij graag dat:

8. De Twente Board verder inzet op **versterking van de internationale, nationale en regionale infrastructuur**. Hierbij moet **duurzame mobiliteit** bij voorop staan. Twente wordt niet alleen dé fietsregio van het land, ook ontwikkelen we -al dan niet in samenwerking met Groningen- initiatieven op het gebied van waterstof, accu's/batterijen en andere innovaties;

9. Een **goede treinverbinding** tussen Enschede - Münster - Osnabrück en Enschede - Zwolle - Amsterdam meer aandacht krijgt;
10. In de vele kleine dorpen en kernen van onze regio ingezet wordt op een sterk **voorzieningsniveau**. Niet moeten er alleen voldoende woningen zijn, ook worden initiatieven voor een duurzaam verenigingsleven aangemoedigd en gesubsidieerd. Voorbeelden hiervan zijn gezondheidscentra, cultuurhuizen, exploitabele en duurzame sportverenigingen en creatieve broedplaatsen. Naast wonen en werken dient er immers ruimte te zijn voor ontspanning.

C. Grensoverschrijdend samenwerken

Als gemeente Losser werken we al op vele fronten samen. Niet alleen op Twents niveau, maar ook op Euregionaal en Noordoost-Twents niveau. Die samenwerking is goed, maar kan altijd beter.

Tijdens het bezoek van de Twenteboard aan onze gemeenteraad werd bijvoorbeeld geconstateerd dat de samenwerking met onze Duitse buurgemeenten / deelstaten niet erg prominent naar voren kwam. Deze constatering werd ondersteund door de informatie uit de onderliggende stukken. Dit vinden wij een gemiste kans; de EUREGIO is er al sinds 1958 en enorm succesvol gebleken.

11. Wij roepen Twenteboard dan ook op om de samenwerking te zoeken met EUREGIO en **versneld uitvoering** te geven aan het "**memorandum of understanding**"¹ zoals dat is ondertekend medio 2021;

De Twente Board kan daarnaast een belangrijke rol in nemen in het ondersteunen en faciliteren van die samenwerking op (Eu)regionaal niveau:

12. Het blijven stimuleren van een goede samenwerking met en tussen bedrijven én mee-investeren in een **goede lobby** in de regio Twente. Dit vergroot de kansen voor ondernemers en bedrijven;
13. Het maken van afspraken met het bedrijfsleven, het onderwijs en andere organisaties op het gebied van **duurzaamheidsmaatregelen**, het **aanstellen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt** en een **minimaal aantal stage- en leerplekken**;
14. De Twente Board focust zich in toenemende mate op de samenwerking met de regio Zwolle en de regio Osnabrück - Münster. Grensoverschrijdende projecten op het gebied van mens en milieu/duurzaamheid worden sneller opgepakt;
15. We zetten verder in op het versterken van de regionale werkgelegenheid door in te zetten op daarvoor opgezette **talentprogramma's** om zodoende "**high potentials**" aan onze regio te binden;
16. Inventariseren **welke kansen er voor Twente zijn, buiten Twente** en deze stimuleren, *Twente* kan een prachtig exportproduct zijn.

¹ https://www.euregio.eu/wp-content/uploads/2021/05/Memorandum_of_Understanding_-_IHK_Nord_Westfalen_Twente_Board_Oost_NL.pdf

D. Duurzaam denken = duurzaam doen

Een duurzame economie houdt rekening met maatschappelijke- en milieuaspecten om zo te beantwoorden aan de behoeften van vandaag. Bij duurzaam beleid is het essentieel om oog te hebben voor onze toekomstige generaties. Zij moeten ook kunnen voorzien in hun behoeftes en hun eigen leven kunnen inrichten op een leefbare planeet.

Dat vraagt om acceptatie en een bottom-up benadering van opwekmogelijkheden, zoals zonneparken, windmolens en biovergisters. Omwonenden moeten daar wel zelf profijt van hebben. De sleutel voor deze transitie is de vorming van lokale energiecoöperaties. Dat zorgt voor lokale participatie en draagvlak. Dus niet alleen de lasten, maar ook de lusten voor omwonenden. Wij zouden daarom graag zien dat:

17. De Twente Board **duurzame initiatieven in kaart brengt** en uitvoerig met onderwijsinstellingen, organisaties, overheden en inwoners deelt. Vergelijkbare initiatieven worden in beeld gebracht en desbetreffende initiatiefnemers worden in verbinding met elkaar gebracht;
18. De Twente Board, mede gezien het **cultuurhistorische textielverleden** van Twente, verder inzet op **duurzame innovatie** op dit gebied. Daar zijn de eerste stappen in gezet de afgelopen jaren, maar dat kan verder worden doorontwikkeld;
19. Er meer wordt ingezet op **initiatieven die demontage en hergebruik van materialen stimuleren en sloop verminderen**. Door circulair bouwen en het werken met uitneembare onderdelen aan te moedigen, slaan we drie vliegen in één klap. We maken woningen van duurzaam materiaal, die relatief snel kunnen worden gebouwd / gedemonteerd, en die geschikt zijn voor alle levensfasen;
20. De Twente Board **in kaart brengt waar en hoe de eigen omgeving groener (natuur) kan**, en dit stimuleren en subsidiëren.

E. Leefbaar platteland

Agrariërs zijn meer dan ondernemers. In de eerste plaats zijn ze onmisbaar voor onze voedselproductie. Ze zijn echter als eigenaren van een groot deel van het buitengebied ook de beheerders van ons landschap en een belangrijke schakel in het natuurbeheer. Ze zijn daarmee bepalend voor hoe het gebied eruitziet en de toeristische aantrekkelijkheid ervan.

De aanwijzing en uitwerking van twee Natura 2000-gebieden in de gemeente Losser hebben grote impact op de agrarische gezinsbedrijven en de bewoners in de betreffende gebieden. Het heeft onder meer geleid tot een soort van ontmenging tussen de agrarische activiteiten en de natuur. Daar waar in het verleden deze hand in hand gingen binnen het agrarisch bedrijf, zijn dit nu twee aparte werelden geworden.

Landschapsonderhoud wordt veelal uitgevoerd door (ambtelijke) instanties of bedrijven van buiten het gebied en dragen niet meer bij aan de lokale samenleving. Daardoor is het gevoelde "eigenaarschap" en de trots van het gebied bij een partij van elders komen te liggen. Tevens heeft wetgeving ervoor gezorgd dat natuur en landschap enerzijds en landbouw anderzijds elkaars vijanden zijn geworden.

Wij zijn van mening dat de Twente Board ook hierin een belangrijke rol kan vervullen:

21. **De samenwerking tussen kenniscentra, bedrijfsleven en agrariërs** dient verder te worden gestimuleerd. Mineral Valley Twente is hier een mooi voorbeeld van;
22. Op het gebied van **watermanagement** ligt een grote opgave voor het platteland. Doordat we leven op zandgronden is het lastiger om water in droge perioden vast te houden. De Twente Board kan partijen bij elkaar brengen en daarbij

projecten/initiatieven ontplooiën die **zorgen voor een klimaatadaptieve regio**, zowel in tijden van droogte alsmede wateroverlast;

23. De Twente Board ontplooit meer initiatieven om het kenmerkende **Twentse coulisselandschap te behouden en te versterken**. In samenwerking met agrariërs, gemeenten, bedrijven en natuurorganisatie wordt gewerkt aan deze versterking. Er dient een passende compensatie te zijn voor de grondeigenaren;
24. **Projecten waarbij sociale problematiek op het platteland (eenzaamheid, armoede) wordt voorkomen worden gestimuleerd**. De gemeente Losser werkt hiervoor met zogeheten *ervencoaches*. Vergelijkbare initiatieven moeten verder worden ondersteund;
25. Verder zien wij een rol om **in kaart te brengen waar de agrariër en het bedrijfsleven elkaar kunnen aanvullen** en deze kennis te gebruiken om deze versterking tot stand te brengen.

Meer informatie

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Neem dan contact op met ondergetekende via het hierboven genoemde telefoonnummer of per e-mail: [*r.meinen@losser.nl*](mailto:r.meinen@losser.nl)

Met vriendelijke groet,

Namens de gemeenteraad van Losser,
De fractievoorzitters,

Harold Sligman, Burgerforum
Paul Elferink, CDA
Ronald Ringenoldus, D66
André Nijhuis, PvdA
Harry Heegen, VVD